એકમ 3 સહકર્તા અને સંપાદકીય કર્તાની કૃતિઓ

રૂપરેખા

3.0 ઉદ્દેશો

3.1 પ્રસ્તાવના

3.2 સહકર્તૃત્વની જવાબદારી

3.3.1 મુખ્ય જવાબદારી નિર્દિષ્ટ

3.3.2 અનિર્દિષ્ટ

3.3 સૂચિકરણ પ્રયોગ

3.3.1 બે કર્તાઓ દ્વારા લખાયેલાં પુસ્તકો

3.3.2 ત્રણ કર્તાઓ દ્વારા લખાયેલાં પુસ્તકો

3.3.3 ત્રણથી વધુ કર્તાઓ દ્વારા લખાયેલાં પુસ્તકો

3.4 સંપાદકીય નિર્દેશક હેઠળના પુસ્તકો

3.4.1 એક સંપાદક

3.4.2 એકથી વધુ સંપાદકો

3.5 "અંદર છે" દર્શાવતાં પૃથક્કરણ સંલેખો

3.6 સારાંશ

3.7 'તમારી પ્રગતિ ચકાસો' ના ઉત્તરો

3.8 ચાવીરૂપ શબ્દો

3.9 સંદર્ભો અને વિશેષ વાંચન

3.0 ઉદ્દેશો (Objectives)

ઘણાં એવાં પુસ્તકો હોય છે જેના કર્તૃત્વની જવાબદારી એકથી વધુ વ્યક્તિઓ ધરાવતી હોય છે. અર્થાત્ એકથી વધુ લેખકો દ્વારા પુસ્તકો લખવામાં આવતા હોય છે. આવા પુસ્તકોના સૂચિકરણ માટે AACR-2Rમાં કેટલાક ચોક્કસ નિયમો સૂચવવામાં આવ્યા છે.

આ એકમના અધ્યયન પછી તમે નીચેની બાબતોથી માહિતગાર થશો.

- જ્યારે બે અથવા ત્રણ કર્તાઓ હોય ત્યારે પુસ્તકોનું સૂચિકરણ કેવી રીતે કરવું.
- ત્રણથી વધુ કર્તાઓ હોય ત્યારે પુસ્તકોનું સૂચિકરણ કેવી રીતે કરવું.

- મુખ્ય કર્તાઓ અને અન્ય કર્તાઓ વચ્ચેનો ભેદ સ્પષ્ટ કરો.
- ઘણાં પુસ્તકો સંપાદક દ્વારા પ્રકાશિત થતાં હોય છે. આ પ્રકારનાં પુસ્તકોનું સૂચિકરણ કેવી રીતે કરવું.

3.1 પ્રસ્તાવના (Introduction)

આપણે એકમ-2માં એક વ્યક્તિ (કર્તા) દ્વારા લખાયેલાં પુસ્તકોનું સૂચિકરણ કરવા સંબંધી પરિચય મેળવ્યો. આ એકમમાં આપણે એકથી વધુ લેખકો દ્વારા લખાતાં પુસ્તકોના સૂચિકરણ સંબંધી જાણકારી મેળવીશું. બે અથવા બે થી વધુ લેખકો - (કર્તાઓ) દ્વારા સાથે મળીને પુસ્તકો લખવાં તે એક સામાન્ય પ્રથા છે. AACR-2Rઆ પ્રકારની કૃતિઓને સહકર્તૃત્વની જવાબદારીવાળી (Shared Responsibility) કૃતિઓ તરીકે ઓળખાવે છે.

આવા કિસ્સાઓમાં અને તેમણે કૃતિની રચનામાં આપેલ સહયોગ ઉપર આધારિત હોય છે. સામાન્ય રીતે પુસ્તકનાં આખ્યા પૃષ્ઠ (Title Page) ઉપર કર્તાઓની માહિતી આપવામાં આવે છે. આ કર્તાઓના નામ એક સમાન રીતે દર્શાવવામાં આવ્યા હોય છે પરંતુ કેટલાક ખાસ કિસ્સાઓમાં કર્તાઓ પૈકી કોઈ એક કર્તાને શબ્દો અથવા રજૂઆત દ્વારા મહત્ત્વ આપવામાં આવતું હોય છે. AACR-2Rમાં આ પ્રકારના કર્તાઓ માટે અનિર્દિષ્ટ સહકર્તૃત્વ અથવા નિર્દિષ્ટ સહકર્તૃત્વ કહેવામાં આવે છે. તેમના માટે વિવિધ સંલેખ તત્ત્વ બનાવવાનો પ્રબંધ કરવામાં આવ્યો છે.

કેટલીક વ્યક્તિ સ્વયં લેખનકાર્ય કરતો નથી પરંતુ અન્ય લેખકો-કર્તાઓના લેખોને એકત્રિત કરીને તેનું સંપાદન કરી પુસ્તક પ્રકાશિત કરે છે અને આ સંજોગોમાં કર્તાના સ્થાને સંપાદક દ્વારા પુસ્તક નિર્માણ પામે છે. આ એકમમાં આપણે આ પ્રકારના પુસ્તકોના સૂચિકરણની AACR-2Rમાં કયા નિયમો છે તેની પણ ચર્ચા કરીશું. આ ઉપરાંત "અંદર પૃથક્કરણીય" (In analytic) નો હેતુ સંપાદિક પુસ્તકોના વિષયવસ્તુને ઉજાગર કરવાનો છે. આ સંલેખ તત્ત્વોને ઉદાહરણ સહિત સમજાવવામાં આવશે, જેથી સરળતાથી તેને સમજી શકાય.

3.2 સહકર્તૃત્વની જવાબદારી (Shared Responsibility)

આપણે એકમ-2માં એક વ્યક્તિ કર્તાઓ વિશે ચર્ચા કરી છે. પરંતુ પુસ્તકો માત્ર એક જ કર્તા દ્વારા જ લખાયેલાં હોય તેવું બનતું નથી. અગણિત પુસ્તકો એવાં હોય છે જેમાં એકથી વધુ કર્તાઓનું યોગદાન હોય છે. અર્થાત્ તે પુસ્તકમાં સહકર્તૃત્વ ધરાવે છે.

AACR-2Rમાં જણાવ્યા પ્રમાણે સહકર્તૃત્વની વ્યાખ્યા નીચે પ્રમાણે છે.

"બે અથવા બેથી વધુ વ્યક્તિઓ અથવા સંસ્થાઓ દ્વારા કોઈ વિષયવસ્તુના

પ્રલેખના નિર્માણમાં એક સમાન રીતે કાર્ય કરી સહયોગ આપવો. પ્રત્યેક કર્તાનું પ્રદાન સ્વતંત્ર અને વિશિષ્ટ હોઈ શકે છે. અથવા પ્રત્યેક કર્તાનું પ્રદાન એકબીજાથી અલગ ન પણ પાડી શકાય."

સહકર્તૃત્વની જવાબદારીના કેટલાક વિશિષ્ટ નિયમો છે. જેની AACR-2Rમાં નિયમ 21-6Aમાં નીચેની વિગતો દર્શાવવામાં આવી છે.

(i) બે અથવા બેથી અધિક વ્યક્તિઓનું સ્વતંત્ર પ્રદાન હોય.

(ii) એવી કૃતિઓ કે જેમાં વિભિન્ન વ્યક્તિઓનું સ્વતંત્ર પ્રદાન હોય.

(iii) એવી કૃતિઓ કે જેમાં બે અથવા બેથી અધિક વ્યક્તિઓ વચ્ચે માહિતીનું આદાનપ્રદાન થતું હોય (જેમ કે, પત્રવ્યવહાર, ચર્ચાઓ)

(iv) બે અથવા બેથી અધિક સમષ્ટિકર્તાઓ વચ્ચે, સમષ્ટિકર્તા અને વ્યક્તિકર્તા વચ્ચે સહયોગ હોઈ શકે છે.

3.2.1 મુખ્ય જવાબદારી નિર્દિષ્ટ

(Principal Responsibility Indicated)

સહકર્તૃત્વની જવાબદારીવાળી કોઈ કૃતિમાં નિર્માણકાર્યમાં કોઈ એક કર્તાનું વિશેષ યોગદાન-પ્રદાન હોવાની સંભાવના રહેલી હોય છે.

ક્યારેક સહકર્તૃત્વની જવાબદારીવાળી કોઈ કૃતિના નિર્માણમાં સમાન જવાબદારી હોય છે.

ગ્રંથના ૩ લેખકો છે તથા ત્રીજા નંબરના લેખકને Typography દ્વારા મોટા અક્ષરોમાં એટલે કે કેપિટલ અક્ષરમાં લખીને વિશિષ્ટતા આપવામાં આવેલી છે એટલા માટે Main Entry ત્રીજા નંબરના નામથી તૈયાર કરવામાં આવશે તથા પ્રથમ નંબરના લેખક અને બીજા નંબરના લેખકોની Added Entries તૈયાર કરવી પડશે, જેમાં Added Entry (Author-1) અને Added Entries (Author-2)થી તૈયાર કરવામાં આવશે.

મુખ્ય જવાબદારી નિર્દિષ્ટ

મુખ્ય જવાબદારી અનિર્દિષ્ટ

જો કોઈ પુસ્તકમાં બે અથવા બેથી વધુ કર્તાઓ આપવામાં આવેલા હોય અને તે પૈકીના કોઈ એક કર્તાને શબ્દો અથવા રજૂઆત અથવા ગોઠવણીથી મુખ્ય જવાબદારી આરોપિત કરવામાં આવી હોય તો નિયમ 21-6B1 અનુસાર જે કર્તાને પ્રાધાન્યતા આપવામાં આવી હોય તે કર્તાના નામનો મુખ્ય સંલેખ બનાવવો.

ઉદાહરણ તરીકે જો કોઈ પુસ્તકના ત્રણ કર્તાઓ હોય અને તેમના નામ ગ્રંથનામ પૃષ્ઠ ઉપર નીચે મુજબ મુદ્રિત કરવામાં આવ્યા હોય.

William Dember

Even Kraft

WASHINGTON IRVING

અહીં જોઈ શકાય છે કે તૃતીય કર્તાનું નામ Capital અક્ષરોમાં દર્શાવી તેને High Light કરીને પ્રાધાન્યતા આપવામાં આવેલ છે. આથી મુખ્ય સંલેખ Washington Irvingના નામનો બનાવવામાં આવશે.

હવે, આપણે ત્રણ કર્તાઓનું એક અન્ય ઉદાહરણ પણ જોઈએ, જેથી આ બાબત વધુ સ્પષ્ટતાથી સમજી શકાશે.

વધુ સ્પષ્ટતા માટે ઉદાહરણ સમજીએ.

Principles of Electrical Engineering

by

John Milton

Clark Shenon

VANNEVAR BUSH

Tata McGraw Hill Publishers

New York, 2020

Other Information :

Call Number	: 621.3 BUS
Accession Number	: 1111
Pages	: 595
Size	: 24 cm.

ઉપરના ઉદાહરણનું વિશ્લેષણ

આ પુસ્તકના ત્રણ લેખકો છે તથા બીજા નંબરના લેખકને Typography દ્વારા મોટા અક્ષરોમાં એટલે કે CAPITALમાં લખીને વિશિષ્ટતા આપવામાં આવેલ છે, ઑટલા માટે Main Entry Bush, Vannevarના નામથી તૈયાર કરવામાં આવશે તથા પ્રથમ નંબર અને બીજા નંબરના લેખકોની Added Entry કરવામાં આવશે.

Main Entry

621.3 BUS	Bush,	Vannevar,
	John Bush,- 2020.	Principles of electrical Engineering/ by Milton, Clark Shenon (and) Vannovar New York : Tata McGraw Hill Publishers,
		595 p., 24 cm.
	John,	1. Electrical Engineering, I, Milton, II, Shenon, Clerk III. Title
1111		

J.C. JOHRI

With

V.J. Furlong and T.S. Ananth Murthy

અહીં મુખ્ય સંલેખ J.C. JOHRIના નામથી બનશે કારણ કે તે દ્વારા પ્રાધાન્યતા આપવામાં આવેલ છે અને 'મુખ્ય જવાબદારી નિર્દિષ્ટ' કહેવામાં આવે છે.

જેમાં કર્તાનું નામ પ્રથમ, દ્વિતીય કે તૃતીય સ્થાને હોય પણ જો તે કર્તાનું નામ શબ્દો - રજૂઆત - ગોઠવણી દ્વારા અન્ય કર્તાથી અલગ રીતે દર્શાવવામાં આવેલ હોય તો મુખ્ય સંલેખ તે કર્તાના નામથી બનશે.

અહીં જોઈ શકાય છે કે J.C. JOHRI પછી બાકીના બે કર્તાઓ With શબ્દ પ્રયોગથી તેમની સાથે જોડાયેલા છે. આથી J.C. JOHRIને પ્રાધાન્યતા આપવામાં આવી છે. આથી મુખ્ય સંલેખ તેમના નામથી બનશે.

હવે, આપણે મુખ્ય જવાબદારી અનિર્દિષ્ટ વિશે ચર્ચા કરીશું.

3.2.2 મુખ્ય જવાબદારી અનિર્દિષ્ટ (Principal Responsibility Not Indicated)

સામાન્ય રીતે કોઈ કૃતિના બે અથવા વધુ કર્તાઓ હેઠળ અને તેને ગ્રંથનામ પૃષ્ઠ (Title page) ઉપર એકસમાન રીતે મુદ્રિત કરવામાં આવ્યા, હોય તેનો અર્થ એ થાય કે, તેમને એક સમાન દરજ્જો આપવામાં આવ્યો છે. AACR-2Rમાં આ સ્થિતિને "જવાબદારી અનિર્દિષ્ટ" (Responsibility Not Indicated) કહેવામાં આવે છે.

આ પ્રકાર હેઠળ સહકર્તૃત્વવાળી જવાબદારી નીચે મુજબ વિભાજિત કરવામાં આવી છે.

(1) બે અથવા ત્રણ કર્તાઓ દ્વારા લખાયેલાં પુસ્તકો

(2) ત્રણથી વધુ કર્તાઓ દ્વારા લખાયેલાં પુસ્તકો

બે અથવા ત્રણ કર્તાઓ દ્વારા પુસ્તકો લખવામાં આવેલાં હોય ત્યારે સંલેખ પહેલા કર્તાના નામનો બનાવવો અને બાકીના બે કર્તાઓના નામના બે પૂરક સંલેખો (Added Entries) તૈયાર કરવા પડે.

જ્યારે પુસ્તક ત્રણથી વધારે કર્તાઓ દ્વારા લખવામાં આવેલા હોય અને કોઈપણ કર્તાને શબ્દો-ગોઠવણી-રજૂઆત દ્વારા પ્રાધાન્યતા આપવામાં ન આવેલ હોય તો, અર્થાત્ તમામ કર્તાને સમાન રીતે દર્શાવ્યા હોય તો મુખ્ય સંલેખ આખ્યા (ગ્રંથનામ પૃષ્ઠ) હેઠળ બનાવવો અને પૂરક સંલેખ (Added Entry) પ્રથમ કર્તાના નામનો બનાવવો.

સૂચિકાર્ડમાં જવાબદારીના કથન વિભાગમાં પણ ફક્ત જે કર્તાનું નામ પ્રથમ ક્રમે છે તે નોંધવું અને ત્રણ બિંદુ... મૂકીને અને ત્યારબાદ કૌંસમાં (et al.) લખવું. et al. એ લેટીન ટૂંકાક્ષરી છે, જેનો અર્થ "અને અન્ય" (and others) થાય છે.

તમારી પ્રગતિ ચકાસો

(1) મુખ્ય કર્તાને બીજા કર્તાઓથી કેવી રીતે અલગ પાડશો ?

(2) જ્યારે મુખ્ય કર્તા અનિર્દિષ્ટ હોય ત્યારે મુખ્ય સંલેખ કોના નામનો તૈયાર કરવામાં આવશે ?

નોંધ :-

(i) નીચે આપેલી જગ્યામાં તમારા ઉત્તરો લખો.

(ii) એકમના અંતમાં આપવામાં આવેલા ઉત્તરો સાથે તમારા ઉત્તરો સરખાવો.

....

....

....

....

....

....

....

....

3.3 સૂચિકરણ પ્રયોગ (Cataloguing Practice)

આપણે સહકર્તાઓ અને આ પ્રકારના સૂચિકરણ માટે શીર્ષકો દર્શાવવાના નિયમોની સૈદ્ધાંતિક ચર્ચા કરીશું

હવે આપણે આ નિયમોના આધારે કેટલાંક ઉદાહરણોનું સૂચિકરણ કરીશું.

3.3.1 બે કર્તાઓ દ્વારા લખાયેલાં પુસ્તકો (Books Written by Two Authors)

આ ઉદાહરણમાં કર્તૃત્વની મુખ્ય જવાબદારીઓનો ઉલ્લેખ નથી. અહીં બંને કર્તાઓને એક સમાન દરજ્જો આપવામાં આવ્યો છે.

અત્રે બીજી અગત્યની બાબત છે કે લેખકના નામની સાથે જ તેનો હોદ્દો અને જે સંસ્થામાં લેખકો જ હોદ્દા પર કાર્યરત છે તેની વિગતો દર્શાવવામાં આવી છે પરંતુ આપણે માત્ર લેખકોના જ નામ લેવાનાં છે, તેમના હોદ્દા કે સંસ્થાની વિગતો લેવાની નથી. બંને લેખકોની વચ્ચે and આવેલ છે તે આપણે નોંધવાનું છે.

વધુમાં સદર પુસ્તકની આ છઠ્ઠી આવૃત્તિ છે. આ પહેલાં પુસ્તકની પાંચ આવૃત્તિ પ્રકાશિત થઈ ચૂકી છે. આ તમામ આવૃત્તિ ગ્રંથાલયમાં ઉપલબ્ધ છે, તેવી માહિતી અત્રે ઉપલબ્ધ બનાવવામાં આવી છે. જો આ બાબતની જાણ આપણે વાચકોને કરવા માગતા હોઈએ તો તેને નોંધ વિભાગ (Note Section)માં દર્શાવી શકાય છે. અહીં આપણે આ જ નિયમાનુસાર "Library has all editions"ને નોંધ વિભાગમાં દર્શાવેલ છે.

ઉદાહરણ-1

Advanced Organic Chemistry by Jerry March & George Orweu John Wiley New York 2017

Other Information :

Class No : 547

Acc. No : 5469

Page : ix, 1495

Size : 22 cm

Edition : 5th

ISBN : Not Provided

મુખ્ય સંલેખ

(Main Entry)

547 MAR	March, Jerry
5469	Advanced organic chemistry / by Jerry march, George orwell - 5th ed. - New York: L John Wiley, 2017. ix, 1495, P.; 22 cm 1. chemistry, Organic I Orwell, George II Title.

પૂરક સંલેખ - વિષય

(Added Entry - Subject)

		CHEMISTRY, ORGANIC
547		
MAR	March, Jerry	
		Advanced organic chemistry.
		(Rest as in the main entry)

પૂરક સંલેખ - સહલેખક (સહકર્તા)

(Added Entry - Author)

		Orwell, George
547		
MAR	March, Jerry	
		Advanced organic chemistry.
		(Rest as in the main entry)

પૂરક સંલેખ - શીર્ષક

(Added Entry - Title)

		Advanced Organic Chemisty
547		
MAR	March, Jerry	
		Advanced Organic chemistry.
		(Rest as in the main entry)

અહીં Advanced Organic Chemistry પુસ્તકના બે લેખકો છે. આથી પ્રથમ લેખકના નામનો સંલેખ બનશે. બંને લેખકોનાં નામ, (અલ્પવિરામ)ની સંજ્ઞાથી જોડવામાં આવશે.

પુસ્તકના શીર્ષકમાં તમામ પ્રથમ અક્ષરો Capitalમાં જણાવવામાં આવ્યા છે પરંતુ આપણે માત્ર પ્રથમ શબ્દનો પ્રથમ અક્ષર જ Capitalમાં લેવાનો છે. બાકીના શબ્દોના પ્રથમ અક્ષર સામાન્ય રીતે જ લેવામાં આવશે. આથી અહીં શીર્ષક Advanced Organic Chemistryને નીચે પ્રમાણે દર્શાવેલ છે.

ઉદાહરણ - **2**

EVIDENCE IN TRAILS AT COMMON LAW

(6th Edition)

John Henry Wigmore

Head, Law Department

Calofirnia University

and

Bertrand Rusell

Head, Department of Law

Cambridge University

Wolters Kluwer Health (India)

New Delhi

2015

Other Information :

Class No	:	347-06
Book No	:	WIG
Accession No	:	73215
Page	:	1215
Size	:	24 cm.
ISBN	:	9788189960964
Note	:	Library has all Editions.

પૂરક સંલેખ - શીર્ષક

(Main Entry)

347.06 WIG	Wigmore, John Henry	
73215	Evidance in trial at common law/ john henry wigmore and Burtrand Russell 6th ed - New Delhi : Wolter Kluwer Health (india), 2015 1215 P.; 24 cm ISBN : 9788189960964 Library has all editions. 1. Common law 2. Common law - Evidances, autheritial etc. Rusell, Burtrand II Title.	

પૂરક સંલેખ - વિષય

(Added Entry - Subject)

347.06 WIG	**COMMON LAW** Wigmore, John Henry	
	Evidance in trial at common law. (Rest as in the main entry)	

પૂરક સંલેખ - વિષય

Added Entry (Subject)

		COMMON LAW-EVIDENCES, AUTHORITY etc.
347.06		
WIG	Wigmore, John Henry	
		Evidance in trial at common law .
		(Rest as in the main entry)

પૂરક સંલેખ-સહ લેખક (સહકર્તા)

(Added Entry - Joint Author)

		Russell, Burtrand
347.06		
WIG	Wigmore, John Henry	
		Evidance in trial at common law.
		(Rest as in the main entry)

પૂરક સંલેખ - શીર્ષક

Added Entry (Title)

		Evidance in trial at common law
347.06		
WIG	Wigmore, John Henry	
		Evidance in trial at common law.

અહીં આપણે જોઈ શકીએ છીએ કે પુસ્તકનું શીર્ષક Capital અક્ષરોમાં આપેલ છે. ઉપરાંત લેખકના નામની સાથે તેમનો હોદ્દો અને તે કઈ સંસ્થામાં આ હોદ્દા ઉપર કાર્યરત છે તેની વિગતો આપવામાં આવેલ છે. પરંતુ હોદ્દો અને સંસ્થાનું નામ entryમાં નોંધવામાં આવશે નહીં.

પુસ્તકની આ છઠ્ઠી આવૃત્તિ છે. આ પહેલાં પુસ્તકની પાંચ આવૃત્તિ પ્રકાશિત થઈ ચૂકી છે. આ તમામ આવૃત્તિ ગ્રંથાલયમાં ઉપલબ્ધ છે જેની માહિતી અત્રે આપવામાં આવેલી છે.

ઉપરોક્ત પ્રથમ તો કોઈ પણ પુસ્તકનું શીર્ષક Capital અક્ષરોમાં આપ્યું હોય કે શીર્ષકના નામનો પ્રત્યેક અક્ષર Capitalમાં આપેલો હોય તો પણ શીર્ષકનો પ્રથમ શબ્દ જ માત્ર Capital લેવાનો છે. બાકીના શબ્દો Capital લેવાના નથી, પરંતુ વાક્યની સાથે જે સ્થળ આવતું હોય, દા.ત. New Delhi, Bombay, Ahmedabad) અથવા ભાષા દર્શાવતું હોય (દા.ત. English, Gujarati, Hindi) તો તેનો પ્રથમ અક્ષર Capitalમાં લેવાશે. ઉપરાંત સ્થળનાં New Delhi ન લખતાં તે New Delhi જ નોંધવામાં આવશે.

અત્રે બીજી અગત્યની બાબત છે કે લેખકના નામની સાથે જ તેનો હોદ્દો અને જે સંસ્થામાં લેખકો જે હોદ્દા પર કાર્યરત છે તેની વિગતો દર્શાવવામાં આવી છે પરંતુ આપણે માત્ર લેખકોના જ નામ લેવાનાં છે, તેમના હોદ્દા કે સંસ્થાની વિગતો

લેવાની નથી. બંને લેખકોની વચ્ચે and આવેલ છે તે આપણે લેવાનું છે.

વધુમાં સદર પુસ્તકની આ છઠ્ઠી આવૃત્તિ છે. આ પહેલાં પુસ્તકની પાંચ આવૃત્તિ પ્રકાશિત થઈ ચૂકી છે. આ તમામ આવૃત્તિ ગ્રંથાલયમાં ઉપલબ્ધ છે, તેવી માહિતી અત્રે ઉપલબ્ધ બનાવવામાં આવી છે. જો આ બાબતની જાણ આપણે વાચકોને કરવા માગતા હોઈએ તો તેને નોંધ વિભાગ (Note Section)માં દર્શાવી શકાય છે. અહીં આપણે આ જ નિયમાનુસાર "Library has all editions"ને નોંધ વિભાગમાં દર્શાવેલ છે

ઉદાહરણ-૩

Principles of American Fiction By Avdheshkumar Singh and Jagdish Dave Standard Publishers (India) New Delhi, 2019

Other Information

Call Number	: 813/DAV
Accssion Number	: 43215
Pages	: XI, 321
Size	: 26 cm.

ગ્રંથનામ પૃષ્ઠનું નિરીક્ષણ હશે. અહીં પુસ્તકના બે ટર્મ આપવામાં આવ્યા છે. જેમાં બીજા ક્રમના કર્તાને મુદ્રણકલા દ્વારા પ્રાધાન્યતા આપવામાં આવી છે. જેને આપણે કર્તૃત્વની મુખ્ય જવાબદારીનો નિર્દેશ કરવામાં આવેલા છે. તેમ કહીશું આવા ખાસ કિસ્સામાં મુખ્ય સંલેખ બીજા ક્રમના કર્તાના હેઠળ બનાવવો. પ્રથમ ક્રમના કર્તાના નામનો પૂરક સંલેખ (Added entry) બનાવવો.

Main Entry

813 DAV	Singh,	Avdheshkumar
		Principles of American fiction / by Avdheshkumar singh and Jagdish Dave – New Delhi: Standard Publishers (India) 2019. xi, 521 p; 26 cm. 1. American literature, 2. American Fiction I. Singh, Avdheshkumar, II. Title.
43215		

અહીં સંલેખ દ્વિતીય કર્તાના નામ હેઠળ આપ્યો છે. પરંતુ કર્તૃત્વની જવાબદારીના કથન વિભાગમાં કર્તૃત્વના ગ્રંથનામ (Title Page) ઉપરના જે ક્રમમાં આપ્યા છે તે ક્રમમાં જ નોંધાય છે.

Added Entry (Subject)

		AMERICAN LITERATURE
813 DAV	Singh,	Avdheshkumar
		Principles of American fiction (Rest as in the main entry)

Added Entry (Subject)

		AMERICAN FICTION
813		
DAV	Singh,	Avdheshkumar
		Principles of American fiction
		(Rest as in the main entry)

Added Entry (Joint Author)

		Dave, Jagdish
813		
DAV	Singh,	Avdheshkumar
		Principles of American fiction.
		(Rest as in the main entry)

Added Entry (Title)

813 DAV	Singh,	**Principles of American fiction.** Avdheshkumar
		Principles of American fiction (Rest as in the main entry) ❍

3.3.2 ત્રણ લેખકો દ્વારા લખાયેલા પુસ્તકો (Books Written by three Authors)

ઘણાં પુસ્તકોના નિર્માણમાં ત્રણ લેખકોનું યોગદાન રહેતું હોય છે. આવા સંજોગોમાં પ્રથમ લેખકના નામનો મુખ્ય સંલેખ બનાવવામાં આવે છે. જ્યારે બાકીના બે લેખકોના નામના પૂરક સંલેખ બનાવવામાં આવે છે.

ગ્રંથના ત્રણ લેખકો હોય પણ કોઈ પણ લેખકને મહત્ત્વ આપવામાં આવ્યું નથી. એટલે મોટા અક્ષરોમાં એટલે કે કોઈ પણ લેખકને CAPITALમાં લખવામાં આવ્યું નથી, એટલા માટે પ્રથમ લેખકનું નામ નોંધવામાં આવે છે.

બીજા નંબર અને ત્રીજા નંબરના લેખક માટે Added Entry તૈયાર કરવામાં આવશે.

ઉદાહરણ - 4

Objective Chemistry

Dr. S.K. Agarwala
Dr. Keemti Lal
Dr. Atul Singhal

A.S. Prakashan
D-106, Saket, Meerut - 250001 (U.P.)
2016

Other Information

Class No	:	540.76
Book No	:	AGA
Accession No	:	63413
Page No	:	1123
ISBN	:	978-81-89865-14-6
Size	:	24 cm.

મુખ્ય સંલેખ

(Main Entry)

540.76 AGA	Agarwala, S.K.	
	Objectives Chemistry / S.K. Agarwala, Keemtilal, Atul Singhal - Meerut: A.S. Prakashan. 2016. 1123 P. ; 24 cm ISBN : 978-81-89865-14-6	
63417	1. Chemistry Lal, Keemti II Singhal, Atul III Title.	

પૂરક સંલેખ - વિષય

(Added Entry - Subject)

		Chemistry
540.76 AGA	Agarwala, S.K.	
		Objectives Chemistry. (Rest as in the main entry)

પૂરક સંલેખ - સહલેખક

(Added Entry - Joint Author)

		Lal, Keemti
540.76 AGA	Agarwala, S.K.	
		Objectives Chemistry. (Rest as in the main entry)

પૂરક સંલેખ - સહલેખક

(Added Entry - Joint Author)

		Singhal, Atul
540.76 AGA	Agarwala, S.K.	
		Objectives Chemistry. (Rest as in the main entry)

અહીં પ્રથમ લેખક S. K. Agarwalaના નામનો પ્રથમ સંલેખ બનાવવામાં આવ્યો છે. જ્યારે બાકીના બે લેખકો Keemti Lal અને Atul Singhal ના નામના પૂરક સંલેખ બનાવવામાં આવ્યા છે. બાકીના પૂરક સંલેખો આલેખ વિભાગ (Tracing Section)માં દર્શાવ્યા પ્રમાણેના બનાવવામાં આવ્યા છે.

ઉદાહરણ - 5

National Library of India

Prof. Manibhai Prajapati

Dr. Kiran Jani

And

Dr. Kirit Shukla

Foreword

by

Prof. B.A.Prajapati

Vice Chancellor

Hemchandrachary North Gujarat University,

Patan

Standard Publishers (India)

New Delhi

2018

Other Information :

Class No	:	027.554
Book No	:	PRA
Accession No	:	12225
Pages	:	Vi; 525
Size	:	24 cm
ISBN	:	Not Provided
Edition	:	3rd.

મુખ્ય સંલેખ

(Main Entry)

027.554 PRA	Prajapati, Manibhai
12225	National Library of India/ Manibhai Prajapati, Kiran Jani and Kirit Shukla -3rd ed. - New Delhi : Standard Publishers (India), 2018 vi; 525 p.; 24 cm. Foreword A. Prajapati. 1. National Library - India 2. Public Library - India I Jani, Kiran, II Shukla, Kirit III Title.

પૂરક સંલેખ - વિષય

(Added Entry - Subject)

	National Library - India
027.554 PRA	Prajapati, Manibhai
	National Library of India. (Rest as in the main entry)

પૂરક સંલેખ - વિષય

(Added Entry - Subject)

027.554 PRA	**PUBLIC LIBRARIES - INDIA** Prajapati, Manibhai
	National Library of India/Manibhai Prajapati, Kiran Jani and Kirit Shukla - ` (Rest as in the main entry)

પૂરક સંલેખ - લેખક

(Added Entry - Author)

027.554 PRA	**Jani, Kiran** Prajapati, Manibhai
	National Library of India/Manibhai Prajapati, Kiran Jani and Kirit Shukla - ` (Rest as in the main entry)

પૂરક સંલેખ - સહલેખક

(Added Entry - Joint Author)

SHUKLA, Kirit

027.554
PRA — Prajapati, Manibhai

National Library of India/Manibhai Prajapati, Kiran Jani and Kirit Shukla -

(Rest as in the main entry)

પૂરક સંલેખ - શીર્ષક

(Added Entry - Title)

National Library of India

027.554
PRA — Prajapati, Manibhai

National Library of India/Manibhai Prajapati, Kiran Jani and Kirit Shukla -

(Rest as in the main entry)

સદર પુસ્તક ત્રણ લેખકો દ્વારા નિર્માણ પામ્યું છે. આથી નિયમાનુસાર પ્રથમ લેખક, Prajapati, Manibhaiના નામનો મુખ્ય સંલેખ બનાવવામાં આવેલ છે. પ્રથમ લેખક અને બીજા લેખકના નામ વચ્ચે અન્ય કોઈ શબ્દ પ્રયોગ કરવામાં આવેલ નથી. આથી આ પ્રથમ લેખક અને બીજા લેખક અલ્પવિરામ (,)ની સંજ્ઞાથી જોડાશે ત્યારે બીજા લેખક અને ત્રીજા લેખકની વચ્ચે and શબ્દપ્રયોગ કરવામાં આવ્યો છે. Kiran Jani and Kirit Shukla આથી દર્શાવેલ છે.

પુસ્તકમાં Foreword (આવકાર) કોઈ પ્રતિષ્ઠિત વ્યક્તિઓ દ્વારા લખવાની પરંપરા રહી છે. જેના કારણે પુસ્તકનું વિશેષ મહત્ત્વ પ્રસ્થાપિત થતું હોય છે. જો કોઈ વિશિષ્ટ વ્યક્તિ દ્વારા Foreword લખવામાં આવી હોય તો આપણે આ બાબતની નોંધ વિભાગ (Note Section)માં દર્શાવી શકીએ છીએ. અત્રે હેમચંદ્રાચાર્ય ઉત્તર ગુજરાત યુનિવર્સિટી, પાટણના કુલપતિ પ્રોફે.બી.એ. પ્રજાપતિ દ્વારા લખવામાં આવી છે, જે એક પ્રતિષ્ઠિત વ્યક્તિ છે, અને તેમના દ્વારા પુસ્તકની Foreword લખવામાં આવતા પુસ્તકની મહત્તામાં વૃદ્ધિ થાય છે.

3.3.3 ત્રણથી વધુ કર્તાઓ દ્વારા લખાયેલાં પુસ્તકો (Books Written by more than three Authors)

ત્રણથી વધુ લેખકો દ્વારા લખાયેલા પુસ્તકો માટે AACR-2Rમાં નીચે મુજબ નિયમ આપવામાં આવ્યો છે.

"જો કોઈ કૃતિના ત્રણથી વધુ વ્યક્તિઓ અથવા સમષ્ટિકર્તાએ સહકર્તૃત્વ હોય અને કોઈ એક, બે અથવા ત્રણને મુખ્ય કર્તૃત્વની જવાબદારી આરોપિત કરવામાં આવી ન હોય તો મુખ્ય સંલેખ શીર્ષક (Title) હેઠળ બનાવવો અને પૂરક સંલેખ દર્શાવવામાં આવેલ પ્રથમ વ્યક્તિ અથવા સમષ્ટિકર્તાના મથાળાં હેઠળ બનાવવો."

આપણે પ્રસ્તુત નિયમના આધારે ત્રણથી વધારે લેખકો દ્વારા લખાયેલ કૃતિ-પુસ્તકનું ઉદાહરણ જોઈએ.

ઉદાહરણ - 6

Molecular Cell Biology

Harvey Lodish

Arnold Berk

Monty Kriger

Hidded Ploegh

Matthew P. Scott

W.H. Freeman

New York

2017

Other Information

Class No	:	571.6
Book No	:	MOL
Accession No	:	66346
Page	:	1154
Size	:	24 cm.
ISBN	:	978-1-4641-0981-2
Edition	:	Ist

આ ઉદાહરણમાં પાંચ લેખકો છે અને કોઈને પણ કર્તૃત્વની મુખ્ય જવાબદારી સોંપવામાં આવી નથી. તેથી મુખ્ય સંલેખ પુસ્તકના શીર્ષક (Title)ના નામ હેઠળ બનાવવામાં આવશે. યાદ રહે કે શીર્ષકને પ્રથમ ઊભી લીટીથી લખવાનું શરૂ કરવામાં આવશે તથા તેની પછીનું વાક્ય બીજી ઊભી લીટીથી લખવાનું શરૂ થશે. પૂરક સંલેખ ફક્ત દર્શાવવામાં આવેલ પ્રથમ લેખકના નામ હેઠળ બનશે.

જવાબ લીટીવાળા ક્ષેત્રમાં લેખકોની જવાબદારી રજૂ કરવા માટે પ્રથમ લેખકનું નામ લખી બીજા અન્ય લેખકો માટે મોટા કૌંસ એટલે કે [ ]માં et.all એટલે કે [etal.] શબ્દ નોંધવામાં આવશે તથા Added Entryના નિયમ અનુસાર ફક્ત પ્રથમ લેખકના નામથી તૈયાર કરવામાં આવશે.

આ ઉદાહરણમાં પુસ્તકના શીર્ષકથી Main Entry તૈયાર થશે એટલે Added Entry (Title) તૈયાર કરવામાં આવશે નહીં.

મુખ્ય સંલેખ

(Main Entry)

571.6		
MOL	**Molecular Cell Biology / Harvey Lodish...**	
		[et al]. - New york : W.H. Freeman, 2017.
		1154 p. ; 24 cm.
		ISBN : 978-1-4641-0981-2
66346		1. Molecular biology 2. cells I.Lodish, Harvey

પૂરક સંલેખ - વિષય

(Added Entry - Subject)

		Molecular Biology
571.6		
MOL	**Molecular Cell Biology / Harvey Lodish...**	
		(Rest as in the main entry)

પૂરક સંલેખ - વિષય

(Added Entry - Subject)

CELLS

571.6		
MOL	**Molecular Cell Biology / Harvey Lodish...**	
		(Rest as in the main entry)

પૂરક સંલેખ - લેખક

(Added Entry -Author)

		Lodish, Harvey
571.6 MOL	**Molecular Cell Biology / Harvey Lodish...**	
		(Rest as in the main entry)

જવાબદારીના કર્તૃત્વમાં માત્ર પ્રથમ લેખકનું નામ લેવામાં આવ્યું છે. લેખકના નામ પછી ત્રણ બિંદુઓ.. આપ્યા છે. જે દર્શાવે છે કે બાકીના લેખકોના નામ માટે [et al]. શબ્દ પ્રયોગ પ્રયોજવામાં આવ્યો છે. જેનો અર્થ એ છે કે અહીં અન્ય લેખકો પણ છે. અહીં શીર્ષક (Title) અને કર્તૃત્વની જવાબદારીના ક્ષેત્રનું અનુસંધાન બીજા હાંસિયા (બીજી ઊભી લીટી)થી કરવામાં આવ્યું છે. આ પ્રકારનો સંલેખ અવલંબિત હાંસિયા (Hanging Indentior)થી ઓળખાય છે. ત્યારબાદ, ફક્ત પ્રથમ લેખકના નામથી પૂરક સંલેખ બનાવવામાં આવ્યો છે. આલેખ વિભાગ (Tracing Section)માં દર્શાવ્યા પ્રમાણેના અન્ય સંલેખો બનાવવામાં આવ્યા.

તમારી પ્રગતિ ચકાસો

(3) ત્રણ અથવા ત્રણથી વધુ કર્તા દ્વારા લખાયેલ કૃતિઓ માટે મુખ્ય સંલેખ તથા પૂરક સંલેખો (Added Entries) બનાવવા સંબંધી નિયમો જણાવો.

નોંધ :

(i) નીચે આપેલી જગ્યામાં તમારા ઉત્તરો લખો.

(ii) એકમના અંતે આપેલા ઉત્તરો સાથે તમારો ઉત્તર સરખાવો.

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

3.4 સંપાદકીય નિર્દેશક હેઠળનાં પુસ્તકો (Books Under Editorial Direction)

ઘણી વ્યક્તિઓ ટૂંકા લેખો લખે છે, અને કોઈ અન્ય વ્યક્તિ આ લેખોને એકત્રિત કરી, સંપાદન કરી, તેને એક શીર્ષક આપી પુસ્તક સ્વરૂપે પ્રકાશિત કરે છે. AACR-2R આને સંયુક્ત આખ્યા તરીકે ઓળખાય છે. "સંયુક્ત આખ્યા (શીર્ષક) એટલે,૫ કે (શીર્ષક) જેમાં કોઈ એક કર્તાની ત્રણ અથવા ત્રણથી વધુ કૃતિઓ અથવા કૃતિઓના ભાગો એક સાથે પ્રકાશિત થયા હોય અથવા એકથી વધુ કર્તાઓની બે અથવા વધુ કૃતિઓ અથવા કૃતિઓના ભાગો એક સાથે પ્રકાશિત થયા હોય."

જે પુસ્તકો સંપાદકોના નામ હેઠળ પ્રકાશિત થયા હોય (તેમને ઘણી વખત સંગ્રાહક પણ કહેવામાં આવે છે.) - અંગ્રેજીમાં સામાન્ય રીતે સંપાદક માટે Editor અને સંગ્રાહક માટે Compiler શબ્દ વપરાય છે. પરંતુ ગુજરાતી ભાષામાં પ્રાયઃ બંને માટે એક જ શબ્દ સંપાદક પ્રયોજવામાં આવે છે.

આ પ્રકારના પુસ્તકોનો મુખ્ય સંલેખ શીર્ષક (Title)થી બનાવવામાં આવશે. પૂરક સંલેખ મુખ્ય સંપાદકના નામથી અથવા આખ્યા પૃષ્ઠ (Title Page) ઉપર દર્શાવવામાં આવેલ પ્રથમ સંપાદકના નામથી બનાવવામાં આવશે.

3.4.1 એક સંપાદક (Single Editor)

ઉદાહરણ - 7

Education An Introductory Survey Edited by Rosmand Nelson 3rd edition Standard Publishers (India) New Delhi 2012

Other Information :

Class No	: 370.942
Book No	: EDU
AccessionNo	: 55527
Pages	: xi, 532
Size	: 22.5 cm
ISBN	: not provided

Library Has Only 2nd. and 3rd. edition.

ગ્રંથનો કોઈ લેખક નથી. ફક્ત એક જ સંપાદક (Editor) છે. એટલા માટે ગ્રંથના શીર્ષક અંતર્ગત Entry તૈયાર કરવામાં આવશે.

યાદ રહે કે જ્યારે ગ્રંથની Main Entry ગ્રંથના શીર્ષક (Title) હેઠળ તૈયાર

કરવામાં આવશે તો કાર્ડની પ્રથમ ઊભી લીટીથી લખવાનું શરૂ કરવામાં આવે છે અને ત્યાર બાદ બીજી લીટીથી લખવાનું ચાલુ રાખવાનું છે. તેને Hanging indention કહે છે. યાદ એ પણ રહે કે જ્યારે Main entry લેખકના નામથી Entry તૈયાર કરવામાં આવે તો જરૂરિયાત પડે તો બીજું વાક્ય બીજી ઊભી લીટીથી બે અક્ષરોની જગ્યા છોડીને નોંધવામાં આવે છે.

સંપાદક (Editor)ના નામથી પણ Added Entry તૈયાર કરવામાં આવશે.

ગ્રંથના શીર્ષકની સાથે સાથે પેટા શીર્ષક પર આપવામાં આવેલ છે. યાદ રહે કે વ્યાકરણના નિયમો મુજબ સેમીકોલન(;)ના પછીના શબ્દોને બીજી abcdમાં લખવામાં આવે છે એટલે કે અહીં Education : an Introductory Survey લખવામાં આવશે.

શીર્ષક પૃષ્ઠ (Title Page) ઉપરથી સ્પષ્ટ થાય છે કે એક જ સંપાદક દ્વારા વિવિધ લેખોને એકત્રિત કરી Education an Introductory Survey શીર્ષક હેઠળ ગ્રંથસ્થ કરવામાં આવ્યા છે. વાસ્તવમાં પ્રત્યેક લેખોના અલગ અલગ શીર્ષક હોય છે. આ બધા લેખોના લેખકો એક જ અથવા એકથી વધુ લેખકો પણ હોઈ શકે છે. આથી પુસ્તકના વિષયવસ્તુના કર્તૃત્વ માટે લેખકો જવાબદાર છે. સંપાદકે તો માત્ર સંકલન કરી તેને ગ્રંથસ્થ કર્યા છે. આથી મુખ્ય સંલેખ શીર્ષક (Title) ના નામથી બનશે. બાકીના પૂરક સંલેખો Tracing Sectionમાં દર્શાવ્યા પ્રમાણેના બનાવવામાં આવશે.

મુખ્ય સંલેખ

(Main Entry)

370.942 EDU	Education : an Introductory Survey / edited by	
		Rasmand Nelson. - 3rd ed. - New Delhi : Standard Publishers, (India) 2012
		xi, 532 P.; 22.5 cm.
55527		Library has only 2nd. and 3rd. edition.
		1. Education - Survey I. Nelson, Rasmand

પૂરક સંલેખ - વિષય

(Added Entry - Subject)

		EDUCATION - SURVEY
370.942		
EDU	Education : an introductory	
		(Rest as in the main entry)

પૂરક સંલેખ - સંપાદક

(Added Entry - Editor)

		Nelson, Rasmand
370.942		
EDU	Education : an introductory	
		(Rest as in the main entry)

3.4.2 એકથી વધુ સંપાદકો (More than one Editor)

ઉદાહરણ - 8

Principles of Electrical Engineering

Editor

Christopher Dean

Connie Haynes

Rainer Born

The MIT Press

Cambridge

1987

Other Information

Call No	:	621.3/PRI
Accession No	:	42345
Pages	:	xii, 1215
Size	:	24 cm.
ISBN	:	0-262-11114-4

ગ્રંથનો કોઈ લેખક નથી. પરંતુ ત્રણ સંપાદક છે એટલા માટે Main Entry પુસ્તકના શીર્ષક (Title)થી તૈયાર કરવામાં આવશે.

અહીં ત્રણ સંપાદકો દ્વારા પુસ્તક તૈયાર કરવામાં આવેલ છે. સાચું શીર્ષક (Title)ના નામનો મુખ્ય સંલેખ અને સંપાદકોનાં નામના પૂરક સંલેખો બનશે.

મુખ્ય સંલેખ

(Main Entry)

621.3
PRI Principles of electrical engineering / by
christopher dean, connie Haynes & rainer born
ed. - Cambridge : The MIT Press, 1987

xii, 1215 p. ; 24 cm.
ISBN : 0-262-11114-4

42345 1. Elecrical Engineering I cean, Christopher
ed. II Haynes, connie ed. II Born, Rainer ed.

પૂરક સંલેખ - વિષય

(Added Entry - Subject)

ELECTRITAL ENGINEERING

621.3
PRI Principles of electrical engineering
(Rest as in the main entry)

(પૂરક સંલેખ - પ્રથમ સંપાદક)

(Added Entry - First Editor)

		Dean, Christopher ed.
621.3 PRI	Principles of electrical engineering	
		(Rest as in the main entry)

પૂરક સંલેખ - દ્વિતીય સંપાદક

(Added Entry - Second Editor)

		Haynes, Connie ed.
621.3 PRI	Principles of electrical engineering	
		(Rest as in the main entry)

મુખ્ય સંલેખ - તૃતીય સંપાદક

(Main Entry - Third Editor)

		Born, Rainer ed.
621.3 PRI	Principles of electrical engineering	
		(Rest as in the main entry)

તમારી પ્રગતિ ચકાસો

4. ત્રણથી વધુ સંપાદકો હોય ત્યારે મુખ્ય સંલેખ કોના નામથી બનાવશો તે જણાવો.

નોંધ :

(i) નીચે આપેલી જગ્યામાં તમારો ઉત્તર લખો.

(ii) એકમના અંતમાં આપેલા ઉત્તર સાથે તમારો ઉત્તર સરખાવો.

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

3.5 "અંદર છે" દર્શાવતા પૃથક્કરણીય સંલેખો (IN ANALY-TICALS)

કેટલીક વખત પુસ્તકોનું સર્જન એકથી વધુ ખંડોમાં (Volumes) કરવામાં આવતું હોય છે. આમ પ્રત્યેક ખંડ (Volime)નું સ્વતંત્ર શીર્ષક હોય છે અને તેના અલગ અલગ કર્તા હોય છે. આ તમામ ખંડો (Volumes)ની વિગતો Note Section(નોંધ વિભાગમાં) દર્શાવવામાં આવે છે. આપણે અગાઉ આ પ્રકારના ઉદાહરણની ચર્ચા કરી જ છે. આપણે પુનઃ એક ઉદાહરણ દ્વારા આ બાબતને સમજવાનો પ્રયાસ કરીશું.

ઉદાહરણ - 9

History of India

Edited by

B.A. Jain

Books India

Ahmedabad

2017

Other Information

Call No : 954/HIS

Accession No : 52121

Page : V.P.

Volume 1. Ancient India / Dr. K.A.Jani Vol. 2 Medieval India / Dr. Kirit Shukla Vol. 3. Modern India / Prof. M. B. Yagnik

મુખ્ય સંલેખ

(Main Entry)

954 HIS	History of India / ed. by B. A. Jain
	Ahmedabad : Books India, 2017 v.p. Contents: Vol.1 Ancient India / K.A. Jani V.2 Medieval India / Kirit Shukla V.3 Modern India / M.B. Yagnik
52121	

પૃથક્કરણીય સંલેખ સમજાવવા માટે અત્રે ત્રણ (Volumes) મુખ્ય સંલેખમાં છે. તેના દ્વારા સમજીશું. આ લેખો B.A. Jain દ્વારા સંપાદિત પુસ્તક Historty Indiaનો ભાગ છે. "અંદર છે" દર્શાવતા પૃથક્કરણીય સંલેખમાં નીચેની વિગતોનો સમાવેશ કરવામાં આવેલ છે.

(i) આખ્યા અને કર્તૃત્વકથનની જવાબદારી

(ii) આવૃત્તિ, જો હોય તો

(iii) પદ અંક (ક્રમિક પ્રકાશનનો)

(iv) ભૌતિક વર્ણન (પુસ્તક માટે) (નિયમ 13-5)

ઉપર નિર્દિષ્ટ કરવામાં આવેલ બાબતો નીચે દર્શાવેલ યોગ્ય સંલેખોથી સ્પષ્ટ કરવામાં આવેલ છે.

પૃથક્કરણીય સંલેખ - કર્તા

(Analytical Entry - Author)

954		
HIS	Jani, K.A.	
		Ancient India
		In History of India / ed. by B.A. Jain.-
	Ahemdabad : Books India, 2017.	
		(Rest as in the main entry)

પૃથક્કરણીય સંલેખ - કર્તા

(Analytical Entry - Author)

954		
HIS	Shukla, Kirit	
		Medieval India
		In History of India / ed. by B.A. Jain -
	Ahemdabad : Books India, 2017.	
		(Rest as in the main entry)

પૃથક્કરણીય સંલેખ - કર્તા

(Analytical Entry - Author)

954	
HIS	Yagnik, M.B.
	Modern India
	In History of India / ed. by B.A. Jain - Ahemdabad : Books India, 2017.
	(Rest as in the main entry)

ઉપરના કર્તા સંલેખો માટે આપણે લેખકોના કર્તાના નામના સંલેખો બનાવી શકીએ છીએ. ઉપરના ત્રણ ઉદાહરણો માટે નીચે મુજબ આખ્યા પૃથક્કરણીય (Title Analyticals) સંલેખો બનાવવામાં આવ્યા છે.

પૃથક્કરણીય સંલેખ - આખ્યા

(Analytical Entry - Title)

954	
HIS	Ancient India / K.A. Jani
	In History of India / ed. by B.A. Jain - Ahemdabad : Books India, 2017.
	(Rest as in the main entry)

પૃથક્કરણીય સંલેખ - આખ્યા

(Analytical Entry - Title)

954

HIS Medieval India / Kirit Shukla

In History of India / ed. by B.A. Jain - Ahemdabad : Books India, 2017.

(Rest as in the main entry)

પૃથક્કરણીય સંલેખ - આખ્યા

(Analytical Entry - Title)

954

HIS Modern India / M.B. Yagnik

In History of India / ed. by B.A. Jain - Ahemdabad : Books India, 2017

(Rest as in the main entry)

3.6 સારાંશ (Summary)

- ત્યારે પ્રથમ કર્તા (લેખક)ના નામ મુખ્ય સંલેખ બનાવવામાં આવે છે. બાકીના લેખકોના નામના પૂરક સંલેખો બનાવવામાં આવે છે.

- જો કોઈ કર્તાનું નામ કોઈ વિશેષ રીતે મુદ્રિત કરી તેને High Light કરવામાં આવેલ હોય તો તેને મુખ્યકર્તા (લેખકનો) દરજ્જો આપવામાં આવ્યો છે. આ સંજોગોમાં High Light કરવામાં આવેલ કર્તા (લેખક)ના નામથી મુખ્ય સંલેખ બનાવવામાં આવશે.

- જ્યારે ત્રણ કરતા વધુ લેખકો હોય ત્યારે શીર્ષક (Title)ના નામથી મુખ્ય સંલેખ બનશે. Statement of Responsibilityના પ્રથમ લેખક (કર્તા)નું નામ લઈ... ત્રણ બિંદુ કરી બાકીના લેખકો માટે (et al.) લખવામાં આવશે.

- ત્રણ કરતા વધુ લેખકોના સંજોગોમાં પૂરક સંલેખ માત્ર પ્રથમ કર્તાનો (લેખકનો) બનાવવામાં આવશે.

- જ્યારે કૃતિ એક સંપાદક દ્વારા નિર્માણ થઈ હોય ત્યારે મુખ્ય સંલેખ શીર્ષક (Title)થી બનાવવામાં આવશે. સંપાદકના નામનો પૂરક સંલેખ બનાવવામાં આવશે.

- જ્યારે કૃતિમાં એક કરતા વધુ સંપાદકોનું પ્રતિનિધિત્વ હોય ત્યારે જો ત્રણ સંપાદક હોય તો ત્રણેયના નામ Statement of Responsibilityમાં લેવામાં આવશે પરંતુ જો ત્રણથી વધુ હોય તો પ્રથમ સંપાદકના નામ બાદ... ત્રણ બિંદુ કરી (et al) કરવામાં આવશે. પૂરક સંલેખ માત્ર પ્રથમ સંપાદકનો બનાવવામાં આવશે.

- દરેક સંજોગોમાં પૂરક સંલેખ - વિષય બનાવવાના રહેશે.

- કોઈ કર્તા (લેખક) અથવા સંપાદક બે અથવા તેથી વધુ હોય અને ત્યાં by Statement of Responsibilityમાં તે પ્રમાણે દર્શાવવામાં આવશે. અથવા Edited by દર્શાવ્યું હોય તો અન્યથા સીધો જ લેખક-સંપાદકના નામનો ઉલ્લેખ કરવામાં આવશે.

- કર્તાઓ (લેખકો) અથવા સંપાદકોના નામની વચ્ચે "and" દર્શાવેલ હોય તો Statement of Responsibilityમાં andનો પ્રયોગ કરવો અન્યથા અલ્પવિરામ (,)ની સંજ્ઞાથી નામ દર્શાવવા.

3.7 'તમારી પ્રગતિ ચકાસો' ના ઉત્તરો (Answer to Self check Exercise)

1. મુખ્ય કર્તાને બીજા કર્તાઓથી શબ્દો અથવા રજૂઆતથી અલગ પાડવામાં આવે છે.

2. જ્યારે 'મુખ્ય જવાબદારી અનિર્દિષ્ટ'' હોય ત્યારે પ્રથમ કર્તાના નામથી મુખ્ય સંલેખ બનાવવામાં આવશે.

3. જો કોઈ પુસ્તકના ત્રણ કર્તાઓ હોય અને કોઈ કર્તા મુખ્ય કર્તા તરીકે દર્શાવેલ ન હોય તો મુખ્ય સંલેખના શીર્ષક તરીકે પ્રથમ કર્તાનું નામ લખવામાં આવશે. બાકીના બે કર્તાઓ માટે પૂરક સંલેખો બનાવવામાં આવશે.

   જ્યારે કોઈ પુસ્તકના ત્રણથી વધુ કર્તાઓ હોય અને તે પૈકીના કોઈને પણ મુખ્ય કર્તા તરીકે દર્શાવેલ ન હોય તો, મુખ્ય સંલેખ તેના આખ્યાનામ (Title) હેઠળ બનશે.

   ફક્ત પ્રથમ કર્તાના નામ હેઠળ જ પૂરક સંલેખ બનાવવામાં આવશે.

4. જ્યારે પુસ્તકનો કર્તા ગેરહાજર હોય અર્થાત્ પુસ્તકનું સર્જન સંપાદક દ્વારા થયું હોય અને તેમાં ત્રણથી વધુ સંપાદકો હોય ત્યારે મુખ્ય સંલેખ આખ્યાનામ (Title)થી બનાવવામાં આવશે.

3.8 ચાવીરૂપ શબ્દો (Key Word)

ગૌણકર્તાઓ (Collaboraters) : કોઈ કૃતિ તૈયાર કરવામાં જોડાયાં હોય તે વ્યક્તિ, તે સંયુક્ત કર્તા, સંપાદક, સંગ્રાહકર, અનુવાદક, શિક્ષક અથવા અન્ય કોઈ કે જે તેના પ્રકાશન સાથે જોડાયેલ હોય.

મુદ્રણકલા (Typography) : સામાન્ય લાક્ષણિકતાઓ અને મુદ્રિત સામગ્રીનો દેખાવ અન્ય મુદ્રિત સામગ્રીથી અલગ તારવે છે.
(આ સ્પષ્ટીકરણ માત્ર એકમ સાથે સંબંધિત છે.

સંગ્રહ (Collection) : ત્રણ અથવા વધુ સ્વતંત્ર કૃતિઓ અથવા એક કર્તાની કૃતિઓના ભાગો એક સાથે પ્રકાશિત થયા હોય અથવા એકથી વધુ કર્તાઓની બે અથવા વધુ સ્વતંત્ર કૃતિઓ અથવા કૃતિઓના ભાગો એક સાથે પ્રકાશિત થયા હોય.

સંગ્રાહક (Compiler) : એ વ્યક્તિ જે વિવિધ કર્તાઓના કૃતિઓમાંથી વિષયવસ્તુ એકત્ર કરે છે અથવા કોઈ એક કર્તા કૃતિમાંથી પસંદ કરે છે અને કોઈ એક ક્રમમાં ગોઠવે છે.

સંપાદક (Editor) : એ વ્યક્તિ જે પોતાની નહીં તેવી કૃતિને પ્રકાશન માટે તૈયાર કરે છે. તે કૃતિનું નિરીક્ષણ રજૂ કરે, કૃતિનું સ્પષ્ટીકરણ કરે,

પ્રસ્તાવના, નોંધ કે વિવેચનાત્મક નોંધ તૈયાર કરવામાં આવે.

3.9 સંદર્ભો અને વિશેષ વાંચન (Refrence and further Reading)

- Anglo American Cataloguing Rules - 2nd rev. ed. Ottawa: Canadian Library Association, Chapter 12 and 21.
- Manual of Library Cataloguing / Ed. by Inder Mohan Goswami- New Delhi : Common wealth Publishers.
- Library Cataloguing : Principles and Practices / Jogender Singh Burman - New Delhi : Rajat Publications.
- AACR-2R સૂચિકરણ પ્રાયોગિક / કિરીટ ભાવસાર - અમદાવાદ : પાર્શ્વ પબ્લિકેશન.

• • •